

Pszichológia

9. osztály

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/szakkepzes/egeszsegneveles/pszichologia/altalanos-lelektan/a-motivacio-i>

Motiváció alapfogalmai

A pszichológiában gyűjtőfogalom. Beletartozik minden cselekvésre, viselkedésre készítő belső tényező. A késztetések rendszerében számon tartunk alapvető, elsődleges, biológiai eredetű, veleszületett motívumokat (pl. éhségérzet), és társadalmi eredetű motívumokat (pl. kíváncsiság) amelyekben a külső ösztönző hatás a belső, biológiai késztetésekkel együtt szabja meg a viselkedés irányát, formáját.

Alapvető motívumok

Sokan és sokféleképpen próbálták osztályozni, rendszerbe szedni az alapvető motívumokat.

Morgan rendszerének elemei a következők:

- szükségletek
- homeosztatikus késztetések
- drive
- érzelmek
- vágy

Ezek a tényezők együttesen alkotják a viselkedés motivációs alapját.

Szükségletek

A szükséglet olyan hiányállapotot jelöl a szervezetben, amely tartósabb fennállása esetén károsodást okoz, vagy az életet veszélyezteti (táplálékhiány, folyadékhiány). Ez az állapot, amelynek pszichikus vetülete a szükségérzet, olyan cselekvésre készítet, amely a hiány megszüntetéséhez vezet.

Homeosztatikus késztetések

Nagyon fontos a szervezet belső környezetének állandósága, egyensúlya. Ezt a belső állandóságot, egyensúlyt biztosító folyamat az ún. homeosztázis. Homeosztázison azt értjük, hogy a szervezet belső nedvei kémiai összetételének (vércukorszint, hormonszint, testhőmérséklet...) viszonylag állandó szinten kell maradniuk, mert az ettől való eltérés

veszélyezteteti az életet. Az eltérés megindítja a szervezet védekező, homeosztatikus mechanizmusait, amelyek helyreállítják a normális állapotot (test hőmérsékletének szabályozása: pl. nagy meleg –izzadás, hideg – didergés).

Drive

A drive angol eredetű szó, jelentése: 'űzni, hajtani'. Ez a viselkedés motorja, ösztönző ereje. Nem azonos sem a szükségletekkel, sem a homeosztatikus folyamatokkal, bár kapcsolatban áll velük. A drive akkor lép fel a szervezetben, ha valamilyen hiányállapot jelentkezik, s azt belső, automatikus szabályozással már nem lehet kielégíteni. Olyan speciális viselkedésre készítet, amely ezt a szükségletet csökkenti, minél inkább nehezített ez a kielégítés, annál erősebb a késztetés.

Elsődleges, alapvető motívumok

Biológiai eredetűek, veleszületett, örökletes késztetések.

A legalapvetőbb drive-ok a következők: az éhség, a szomjúság, a salakanyag-ürítési, a szexuális és utódápolási, az alvási és a védekezésre irányuló késztetések.

Másodlagos, magasabb rendű, humán motívumok

Társadalmi eredetűek, tanulás útján, a társadalmi együttélés révén sajátítjuk el őket.

Ide tartozik pl. a kíváncsiság, az ismerkedő-feltáró motiváció.

Tanulással alakulnak ki, a jutalmazás-büntetés jelentős szerepet játszik létrejöttükben.

Szociális motívumoknak is hívjuk őket.

- Kompetencia (hozzáértés, alkalmasság)

A kompetencia sikeres cselekvésre, tárgyakkal való bántudásra, különböző helyzetek hatékony kezelésére irányuló késztetés.

- Teljesítménymotiváció

A siker elérésére irányuló késztetés. Az embernek az a vágya, hogy jól végezze a dolgát, és örömét lelje az akadályok leküzdésében.

Feladat:

Másoljátok le a füzetbe a tananyagot!

1- Írj konkrét példákat arra, hogy miért fontos az ember életében a motiváció!

A leírt tananyagot, és a kérdésre adott választ legyetek szívesek lefényképezni és visszaküldeni.

Köszönöm, jó munkát kívánok!